

University Medical Center Groningen

Multidisciplinaire Richtlijn Probleemgedrag bij dementie (2018): medicatie reviews

Drs Claudia Smeets, Drs Afia Singh, Dr. Dika Luijendijk
Afd Huisartsgeneeskunde & Ouderengeneeskunde, UMCG
Met financiële steun van Verenso

PICOs

Patiënten/ doelsymptoom

psychose
depressie
angst
agitatie
apathie
bij dementie

Interventie

psychosoc
beweging
licht

medicatie

Controle interventie

standaard
zorg

placebo

Uitkomsten

Reductie van
doelsymptoom
Pt met respons
Pt met ≥ 1
bijwerking
Pt die uitvallen

Welke medicatie?

Neuroleptica: antipsychotica, anxiolytica/ hypnotica,
melatonine

Psychoanaleptica: antidepressiva, psychostimulantia,
cholinesterase remmers & memantine

Anti-epileptica

Analgetica: cannabinoïden

Methoden

- Search
- Selectie
- Data-extractie
- Meta-analyse indien meerdere trials
- GRADE evidence profiel

Resultaten poolen en interpreteren

Uitkomsten

Reductie van
doelsymptoom

Pt met respons
Pt met ≥ 1
bijwerking
Pt die uitvallen

Effectmaten

SMD

OR
risicoverschil

Resultaten poolen interpreteren

Uitkomsten

Reductie van
doelsymptoom

Pt met respons
Pt met ≥ 1
bijwerking
Pt die uitvallen

Effectmaten

SMD

OR
risicoverschil

Interpretatie

-0.20: klein
-0.50: middelgroot
-0.80: groot

moeilijk

% interventiegroep -
% placebogroep

Gevonden trials

Indicatie	AP	Anxioly- /hypno- tica	Mela- tonine	AD	Psycho- stimulan- tia	Antiepi- leptica	Antide- mentie	Canna- bidoïd- en	Licht
Psychose	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Depressie	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Angst	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agitatie	7	-	-	3	-	5	5	-	4
-agressie	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-nachtelijke onrust	-	-	5	1	-	-	-	-	5
Apathie	-	-	-	2	2	-	-	-	-

AP= antipsychotica; AD = antidepressiva

Medicatie voor psychose

Medicijn (n trials)	Reductie doelsymptoom, SMD	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Haloperidol (1)	-0,31 (-0,61; -0,02)	6% (-7%; 19%)	-	5% (-9%; 9%)
Atypische antipsychotica (8)*	-0,10 (-0,19; -0,02)	5% (1%; 10%)	-	-1% (7%; 5%)
Quetiapine in Parkinson dementie (1)	geen verschil	-	-	-

*3x aripripazol; 3x olanzapine; 1x quetiapine; 2x risperidon

Medicatie voor depressie

Medicijn (n trials)	Reductie doelsymptoom, SMD	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Sertraline (4) Fluoxetine (1)	-0,06 (-0,26; 0,14)	-	-	1,7% (-)
Venlafaxine (1)	-0,09 (-0,80; 0,61)	-7,6% (p=0,667)	7% (p=0,10)	25% (p=0,06)
Clomipramine (1) Imipramine (1)	-0,33 (-1,42; 0,76)	50% (15; 85%)	33% (5; 61%)	1% (-18%; 21%)
Maprotiline (1) Mirtazapine (1)	-0,09 (-0,33; 0,15)	-	15% (5%; 25%)	10% (-1%; 21%)
Moclobemide (1)	-	13% (p<0,001)	7%	-

Medicatie voor agitatie - 1

Medicijn (n trials)	Reductie doelsymptoom, SMD	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Haloperidol (3)	-0,36 (-0.62; -0.09)	13% (-4%; 30%)	9% (-3%; 22%)	7% (-3%; 17%)
Quetiapine (2) Tiapride (1)	-0,15 (-0,43; 0,13)	14% (5%; 23%)	0% (5%; 5%)	4% (-6%; 14%)
Risperidon (1)*	-0.38* (-0.60; -0.15)			
Citalopram (1) Fluoxetine (1) Trazodon (1)	0,04 (-0,37; 0,46)	16% (4%; 28%)	2% (-4%; 9%)	-1% (9%; 7%)

* Bij agressie

Medicatie voor agitatie - 2

Medicijn (n trials)	Reductie doelsymptoom, SMD	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Carbamazepine (2) Oxcarbazepine (1) Valproaat (2)	-0,39 (-0,83; 0,04)	14% (8%; 36%)	17% (-1%; 35%)	3% (-9%; 16%)
Donepezil (2) Rivastigmine (1) Memantine (2)	0,01 (-0,18; 0,20)	2% (-5%; 8%)	-	4% (-6%; 14%)
Lichttherapie (4)*	0,15 (-0,23; 0,52)	13% ($p < 0,001$)	-	-

*2 niet bruikbare data

Medicatie voor nachtelijke onrust

Medicijn (n trials)	Toename slaaptijd, minuten	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Trazodon (1)	42 (1; 84)	18% (-13%; 49%)	-14% (-43%; 15%)	9% (-15%; 33%)
Melatonine (4) Ramelteon (1)	21 (5; 38)	-	26% (-11%; 62%)	-20% (-10%; 6%)
Lichttherapie (5)*	-18 (-86; 51)	-	-	9% (-6; 23%)

*1 trial zonder bruikbare data

Medicatie voor apathie

Medicijn (n trials)	Reductie doelsymptoom, SMD	Responders, RV	Met ≥ 1 bijwerking, RV	Uitvallers, RV
Modafinil (1) Methylfenidaat (1)	-0,62 (-1,44; 0,20)	5% (-34%; 43%)	12% (-6%; 31%)	12% (-5%; 30%)
Bupropion (2)*	-	-	-	-

* 2 trials zonder beschikbare data

Conclusies

- Psychose: haloperidol heeft waarschijnlijk klein effect, atypische antipsychotica bewezen geen effect.
- Depressie: SSRIs, SNRIs, TCAs, TeCAs hebben geen effect, moclobemide mogelijk wel.
- Angst: geen trials

Conclusies

- Agitatie: haloperidol heeft waarschijnlijk klein effect, atypische antipsychotica geen.
 - Agressie: risperidon heeft mogelijk een klein effect
 - Nachtelijke onrust: lichttherapie heeft geen bewezen effect
- Apathie: psychostimulantia hebben geen bewezen effect

University Medical Center Groningen

UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM GRONINGEN

